

**УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ**

ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСАМИ ПЕРЕВЕЗЕНЬ

Кафедра вищої математики

ВИЩА МАТЕМАТИКА

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ І ЗАВДАННЯ

**для самостійної роботи студентів освітнього рівня
«Бакалавр»**

Частина IV

Харків – 2021

Методичні вказівки і завдання розглянуто та рекомендовано до друку на засіданні кафедри вищої математики 22 вересня 2020 р., протокол № 2.

Методичні вказівки призначено для студентів освітнього рівня «бакалавр» факультету УПП усіх форм навчання.

Укладачі:

доценти Н. Г. Панченко,
М. Є. Резуненко,
старш. викл. О. В. Рибачук

Рецензент

проф. Р. В. Вовк (ХНУ)

ЗМІСТ

Завдання 1. Комплексні числа.....	4
Завдання 1.1.....	4
Завдання 1.2.....	5
Завдання 2. Невизначений інтеграл.....	5
Завдання 2.1.....	5
Завдання 2.2.....	8
Завдання 2.3.....	11
Завдання 2.4.....	12
Завдання 2.5.....	13
Завдання 2.6.....	16
Завдання 2.7.....	19
Методичні рекомендації та приклад розв'язання типового варіанта.....	21
Питання для самоконтролю.....	37
Тестові завдання для самоконтролю.....	38
Список літератури.....	43
Додаток А.....	44
Додаток Б.....	45
Додаток В.....	46
Додаток Г.....	47
Додаток Д.....	48
Додаток Е.....	49
Додаток Ж.....	51

ЗАВДАННЯ 1. Комплексні числа

Завдання 1.1. Задано комплексні числа z_1 та z_2 . Обчислити $z_1 \cdot z_2$, $\frac{z_1}{z_2}$, $az_1 + bz_2$, записавши відповідь в алгебраїчній формі.

Варіант	z_1, z_2, a, b	Варіант	z_1, z_2, a, b
1	$z_1 = 1 + 3i, z_2 = -2 + 9i,$ $a = -3, b = 1$	16	$z_1 = 2 - 3i, z_2 = 11 + i,$ $a = -7, b = 3$
2	$z_1 = 4 - 6i, z_2 = 2 + 5i,$ $a = 4, b = -2$	17	$z_1 = -1 + 6i, z_2 = 9 - 2i,$ $a = 6, b = -2$
3	$z_1 = 9 + i, z_2 = 1 - 7i,$ $a = 2, b = 3$	18	$z_1 = 8 + i, z_2 = 1 - 6i,$ $a = 2, b = -3$
4	$z_1 = -8 - 2i, z_2 = 5 - 4i,$ $a = -2, b = 2$	19	$z_1 = 7 - 5i, z_2 = -3 + 2i,$ $a = -1, b = 4$
5	$z_1 = 10 + 3i, z_2 = -6 - i,$ $a = 1, b = -4$	20	$z_1 = -3 + 4i, z_2 = 6 + i,$ $a = -3, b = 2$
6	$z_1 = 4 - 4i, z_2 = 5 + i,$ $a = 3, b = 2$	21	$z_1 = 11 + 2i, z_2 = -2 - i,$ $a = 2, b = -8$
7	$z_1 = 1 + 7i, z_2 = 2 - i,$ $a = 4, b = -3$	22	$z_1 = -2 - 3i, z_2 = -5 + i,$ $a = 6, b = -2$
8	$z_1 = 2 + 5i, z_2 = -4 - i,$ $a = -1, b = -3$	23	$z_1 = 9 + 11i, z_2 = 4 - 6i,$ $a = 1, b = -3$
9	$z_1 = 2 + 3i, z_2 = 1 - 2i,$ $a = 5, b = -8$	24	$z_1 = 5 - 6i, z_2 = 7 + 2i,$ $a = -3, b = 4$
10	$z_1 = -3 - i, z_2 = 2 + 4i,$ $a = -7, b = 1$	25	$z_1 = 1 - 10i, z_2 = 2 - 8i,$ $a = -1, b = 2$
11	$z_1 = 9 + 2i, z_2 = 3 - 5i,$ $a = 1, b = -2$	26	$z_1 = -4 - 3i, z_2 = 8 + 3i,$ $a = 1, b = -2$
12	$z_1 = 1 - 2i, z_2 = -4 + i,$ $a = -2, b = 6$	27	$z_1 = -7 - 2i, z_2 = 3 - 5i,$ $a = 2, b = -3$
13	$z_1 = -2 + 4i, z_2 = 7 + 2i,$ $a = 3, b = 1$	28	$z_1 = 10 + i, z_2 = -1 - 4i,$ $a = -1, b = 3$

14	$z_1 = 5 + i, \quad z_2 = -1 - i,$ $a = -4, \quad b = 3$	29	$z_1 = 4 - 4i, \quad z_2 = 5 + i,$ $a = 3, \quad b = -3$
15	$z_1 = 1 - 3i, \quad z_2 = 2 + 3i,$ $a = 2, \quad b = -1$	30	$z_1 = -3 + i, \quad z_2 = 6 + 3i,$ $a = 8, \quad b = -2$

Завдання 1.2. Знайти комплексні корені квадратного рівняння.

Варіант	Квадратне рівняння	Варіант	Квадратне рівняння
1	$x^2 - 2x + 17 = 0$	16	$x^2 + 2x + 26 = 0$
2	$x^2 - 10x + 50 = 0$	17	$x^2 - 4x + 40 = 0$
3	$x^2 + 8x + 52 = 0$	18	$x^2 + 8x + 17 = 0$
4	$x^2 + 6x + 34 = 0$	19	$x^2 - 10x + 29 = 0$
5	$x^2 - 4x + 20 = 0$	20	$x^2 + 12x + 37 = 0$
6	$x^2 + 2x + 10 = 0$	21	$x^2 - 12x + 40 = 0$
7	$x^2 + 8x + 41 = 0$	22	$x^2 + 8x + 25 = 0$
8	$x^2 - 6x + 25 = 0$	23	$x^2 + 6x + 18 = 0$
9	$x^2 + 4x + 13 = 0$	24	$x^2 + 6x + 10 = 0$
10	$x^2 - 2x + 5 = 0$	25	$x^2 - 8x + 20 = 0$
11	$x^2 - 2x + 37 = 0$	26	$x^2 + 10x + 34 = 0$
12	$x^2 + 4x + 29 = 0$	27	$x^2 + 12x + 45 = 0$
13	$x^2 - 6x + 45 = 0$	28	$x^2 - 10x + 41 = 0$
14	$x^2 + 10x + 26 = 0$	29	$x^2 - 6x + 13 = 0$
15	$x^2 - 10x + 61 = 0$	30	$x^2 + 4x + 5 = 0$

ЗАВДАННЯ 2. Невизначений інтеграл

Завдання 2.1. Методом безпосереднього інтегрування знайти невизначений інтеграл.

Варіант	Умова завдання
1	$\int \left(2^x - \frac{5}{\cos^2 x} + \frac{1}{\sqrt{x^2 + 4}} + 1 \right) dx$

2	$\int \left(e^x + \frac{7}{x^2 + 9} + 2\cos x - 2 \right) dx$
3	$\int \left(x^3 + \frac{6}{x^2 - 16} + \sin x + 3 \right) dx$
4	$\int \left(\sqrt[3]{x^2} - 35^x + \frac{4}{\sqrt{4 - x^2}} - 4 \right) dx$
5	$\int \left(\frac{5}{x^2} + 3\sin x + \frac{4}{\sqrt{x^2 + 9}} + 5 \right) dx$
6	$\int \left(\sqrt[5]{x^3} - \frac{6}{x} + \frac{4}{\sqrt{36 - x^2}} - 6 \right) dx$
7	$\int \left(5^x + \frac{7}{\sin^2 x} - \frac{4}{\sqrt{12 + x^2}} + 7 \right) dx$
8	$\int \left(e^x + \frac{3}{\cos^2 x} + \frac{8}{12 + x^2} - 8 \right) dx$
9	$\int \left(\sqrt[5]{x^2} + 9^x + \frac{14}{\sqrt{16 - x^2}} + 9 \right) dx$
10	$\int \left(\sqrt[4]{x^3} + 65^x + \frac{10}{81 + x^2} - 10 \right) dx$
11	$\int \left(32^x + \frac{11}{\cos^2 x} + \frac{1}{\sqrt{x^2 + 64}} + 11 \right) dx$
12	$\int \left(e^x + \frac{12}{x^2 + 100} - 4\cos x - 12 \right) dx$
13	$\int \left(x^{13} + \frac{7}{x^2 + 16} - 8\sin x + 13 \right) dx$
14	$\int \left(\sqrt[7]{x^3} + 14^x + \frac{7}{\sqrt{4 + x^2}} - 14 \right) dx$

15	$\int \left(\frac{15}{x^2} - 9\sin x + \frac{11}{\sqrt{x^2 + 49}} + 15 \right) dx$
16	$\int \left(\sqrt[8]{x^5} - \frac{16}{x} + \frac{24}{\sqrt{36 - x^2}} - 16 \right) dx$
17	$\int \left(52^x + \frac{17}{\sin^2 x} + \frac{4}{\sqrt{25 - x^2}} + 17 \right) dx$
18	$\int \left(e^x - \frac{9}{\cos^2 x} + \frac{18}{121 + x^2} - 18 \right) dx$
19	$\int \left(\sqrt[7]{x^9} + 37^x + \frac{19}{\sqrt{81 + x^2}} + 19 \right) dx$
20	$\int \left(\sqrt[6]{x^5} + 51^x + \frac{20}{144 + x^2} - 20 \right) dx$
21	$\int \left(12^x + \frac{5}{\sin^2 x} - \frac{21}{x^2 - 16} + 21 \right) dx$
22	$\int \left(e^x + \frac{22}{\sqrt{49 - x^2}} + 2\sin x - 22 \right) dx$
23	$\int \left(x^{23} + \frac{3}{x^2 + 16} + 7\cos x + 23 \right) dx$
24	$\int \left(\sqrt[5]{x^3} - 5^x + \frac{24}{\sqrt{64 - x^2}} - 24 \right) dx$
25	$\int \left(\frac{25}{x^6} + 5\cos x + \frac{3}{\sqrt{169 - x^2}} + 25 \right) dx$
26	$\int \left(\sqrt[9]{x^7} + \frac{7}{x^6} + \frac{26}{\sqrt{121 - x^2}} - 26 \right) dx$
27	$\int \left(27^x + \frac{9}{\cos^2 x} - \frac{5}{\sqrt{81 + x^2}} + 27 \right) dx$

28	$\int \left(e^x + \frac{28}{\cos^2 x} - \frac{8}{121 + x^2} - 28 \right) dx$
29	$\int \left(\sqrt[7]{x^4} + 29^x + \frac{14}{\sqrt{169 + x^2}} + 29 \right) dx$
30	$\int \left(\sqrt[11]{x^8} + 30^x + \frac{10}{256 + x^2} - 30 \right) dx$

Завдання 2.2. Методом заміни змінної знайти невизначені інтеграли.

<p>Варіант 1</p> <p>а) $\int 3\sin(5x+1)dx$; б) $\int \frac{5}{3x-1} dx$;</p> <p>в) $\int \frac{2e^x}{1+e^x} dx$; г) $\int \frac{3x}{2x^2+1} dx$</p>	<p>Варіант 16</p> <p>а) $\int 5^{16x-9} dx$; б) $\int \frac{1}{\sqrt[6]{5x+1}} dx$;</p> <p>в) $\int \frac{dx}{x\sqrt[3]{\ln x}}$; г) $\int \frac{7x+2}{\sqrt{1-6x^2}} dx$</p>
<p>Варіант 2</p> <p>а) $\int e^{7x-2} dx$; б) $\int \frac{2}{\sin^2(5x+6)} dx$;</p> <p>в) $\int (\cos x + 5)^2 \sin x dx$;</p> <p>г) $\int \frac{2x}{\sqrt{3x^2+5}} dx$</p>	<p>Варіант 17</p> <p>а) $\int e^{17x+2} dx$; б) $\int \cos(17x-8) dx$;</p> <p>в) $\int \frac{\sqrt{\arctg x}}{1+x^2} dx$; г) $\int \frac{5x}{1+7x^2} dx$</p>
<p>Варіант 3</p> <p>а) $\int \frac{dx}{2x+1}$; б) $\int \sqrt[3]{(3x+5)} dx$;</p> <p>в) $\int x^2 e^{3x^3} dx$; г) $\int \frac{3x}{x^2-8} dx$</p>	<p>Варіант 18</p> <p>а) $\int \sqrt{(7x+18)} dx$; б) $\int \frac{5}{7x+18} dx$;</p> <p>в) $\int \frac{\cos x}{\sin^2 x} dx$; г) $\int \frac{18x}{\sqrt{x^2+12}} dx$</p>
<p>Варіант 4</p> <p>а) $\int \frac{5}{\cos^2(5x+6)} dx$; б) $\int e^{4-5x} dx$;</p> <p>в) $\int x^2 \sqrt{4+x^3} dx$; г) $\int \frac{4x}{\sqrt{7-x^2}} dx$</p>	<p>Варіант 19</p> <p>а) $\int \frac{19}{2x^2+2} dx$; б) $\int 19^{5-2x} dx$;</p> <p>в) $\int \frac{\sin x}{\cos^2 x+16} dx$; г) $\int \frac{19x}{21-3x^2} dx$</p>

<p>Варіант 5</p> <p>а) $\int \sqrt{5x+8} dx$; б) $\int \frac{5}{7x+13} dx$;</p> <p>в) $\int e^{\sin x} \cos x dx$; г) $\int \frac{3x}{4-x^2} dx$</p>	<p>Варіант 20</p> <p>а) $\int \frac{20}{11-3x} dx$; б) $\int \frac{9}{4x^2-25} dx$;</p> <p>в) $\int 3^x \sin(3^x+2) dx$; г) $\int \frac{20x}{\sqrt{5x^2+1}} dx$</p>
<p>Варіант 6</p> <p>а) $\int e^{5-6x} dx$; б) $\int \frac{1}{\sqrt[4]{6x+5}} dx$;</p> <p>в) $\int \frac{\ln^6 x}{x} dx$; г) $\int \frac{6x}{\sqrt{x^2+7}} dx$</p>	<p>Варіант 21</p> <p>а) $\int (21x-3)^4 dx$; б) $\int e^{21x-9} dx$;</p> <p>в) $\int \frac{\sqrt{\operatorname{ctg} x}}{\sin^2 x} dx$; г) $\int \frac{2x}{21x^2-8} dx$</p>
<p>Варіант 7</p> <p>а) $\int \frac{7}{\sqrt[3]{(3x-5)^2}} dx$;</p> <p>б) $\int \sin(7x+11) dx$;</p> <p>в) $\int x e^{x^2+7} dx$; г) $\int \frac{x}{7x^2-4} dx$</p>	<p>Варіант 22</p> <p>а) $\int \frac{5}{9x^2+22} dx$; б) $\int \frac{15}{2x+2} dx$;</p> <p>в) $\int e^x \cos(e^x-2) dx$;</p> <p>г) $\int \frac{x}{\sqrt{2x^2+2}} dx$</p>
<p>Варіант 8</p> <p>а) $\int \cos(8x-1) dx$; б) $\int 5^{6x+7} dx$;</p> <p>в) $\int \frac{\sqrt[5]{\ln^2(1+x)}}{1+x} dx$; г) $\int \frac{8x}{3x^2+5} dx$</p>	<p>Варіант 23</p> <p>а) $\int \frac{1}{\sin^2(2x+3)} dx$; б) $\int (2x+3)^8 dx$;</p> <p>в) $\int \frac{dx}{x \ln^2 x}$; г) $\int \frac{3x}{23x^2+19} dx$</p>
<p>Варіант 9</p> <p>а) $\int \sqrt[4]{(5x+9)^3} dx$;</p> <p>б) $\int \frac{1}{\sin^2(9x+1)} dx$;</p> <p>в) $\int \frac{\ln(2x+3)}{2x+3} dx$; г) $\int \frac{9x}{7-3x^2} dx$</p>	<p>Варіант 24</p> <p>а) $\int (7x+24)^6 dx$; б) $\int \frac{24}{36-25x^2} dx$;</p> <p>в) $\int x^2 \sin(x^3+8) dx$; г) $\int \frac{24x}{\sqrt{2x^2+6}} dx$</p>

<p>Варіант 10</p> <p>а) $\int 100^{7-2x} dx$; б) $\int \frac{10}{7x+9} dx$;</p> <p>в) $\int \frac{\sin \sqrt{x}}{\sqrt{x}} dx$; г) $\int \frac{10x+2}{5+3x^2} dx$</p>	<p>Варіант 25</p> <p>а) $\int e^{2-5x} dx$; б) $\int \frac{1}{\sqrt[4]{(2x+5)^3}} dx$;</p> <p>в) $\int (\sin x + 5)^3 \cos x dx$;</p> <p>г) $\int \frac{7x}{25x^2 - 6} dx$</p>
<p>Варіант 11</p> <p>а) $\int \sin(5x+11) dx$;</p> <p>б) $\int \sqrt[5]{(3x+11)^2} dx$;</p> <p>в) $\int \frac{\arctg x}{1+x^2} dx$; г) $\int \frac{x}{11x^2+3} dx$</p>	<p>Варіант 26</p> <p>а) $\int 2^{6x-3} dx$; б) $\int (3x-26)^{11} dx$;</p> <p>в) $\int \frac{\operatorname{tg}^3 x}{\cos^2 x} dx$; г) $\int \frac{7x}{\sqrt{2x^2+6}} dx$</p>
<p>Варіант 12</p> <p>а) $\int (x+2)^5 dx$; б) $\int 12^{3x-5} dx$;</p> <p>в) $\int \frac{\cos \ln x}{x} dx$; г) $\int \frac{3x}{\sqrt{x^2+12}} dx$</p>	<p>Варіант 27</p> <p>а) $\int \frac{27}{16-49x^2} dx$; б) $\int \frac{27}{6x+13} dx$;</p> <p>в) $\int \frac{\cos \sqrt{x}}{\sqrt{x}} dx$; г) $\int \frac{x}{2-7x^2} dx$</p>
<p>Варіант 13</p> <p>а) $\int \frac{1}{\sqrt[3]{(13x+5)}} dx$;</p> <p>б) $\int \cos(7x+13) dx$;</p> <p>в) $\int \frac{x^3}{x^8-2} dx$; г) $\int \frac{3x}{13x^2+8} dx$</p>	<p>Варіант 28</p> <p>а) $\int \frac{1}{\sqrt{2x+8}} dx$; б) $\int \frac{1}{\sin^2(28x+7)} dx$;</p> <p>в) $\int \frac{x^2 dx}{x^6+81}$; г) $\int \frac{28x}{\sqrt{4x^2-3}} dx$</p>
<p>Варіант 14</p> <p>а) $\int \frac{14}{8-6x} dx$; б) $\int \frac{1}{\cos^2(14x+1)} dx$;</p> <p>в) $\int x e^{5-x^2} dx$; г) $\int \frac{5x}{\sqrt{x^2+14}} dx$</p>	<p>Варіант 29</p> <p>а) $\int \cos(29x+6) dx$; б) $\int 2^{9x-1} dx$;</p> <p>в) $\int \frac{x^4}{9+x^5} dx$; г) $\int \frac{29x}{3x^2-7} dx$</p>

<p>Варіант 15</p> <p>а) $\int \sin(15x+9)dx$; б) $\int e^{1+5x} dx$;</p> <p>в) $\int \frac{3^x}{\sqrt{1-9^x}} dx$; г) $\int \frac{2x}{1-5x^2} dx$</p>	<p>Варіант 30</p> <p>а) $\int (15x+3)^{30} dx$; б) $\int e^{1-30x} dx$;</p> <p>в) $\int \frac{\sin x}{(\cos x+3)^2} dx$; г) $\int \frac{5x}{\sqrt{4x^2+30}} dx$</p>
--	--

Завдання 2.3. Методом інтегрування частинами знайти невизначений інтеграл.

Варіант	а)	б)
1	$\int (x+1)\cos 2x dx$	$\int \ln(x-5) dx$
2	$\int x^2 \sin 3x dx$	$\int \arcsin x dx$
3	$\int (2x+3)\cos 2x dx$	$\int \operatorname{arctg} x dx$
4	$\int (x+4)e^x dx$	$\int (x+1)\ln x dx$
5	$\int (5x+2)\cos x dx$	$\int \arccos x dx$
6	$\int (6x+5)\sin 3x dx$	$\int \operatorname{arctg} x dx$
7	$\int x^2 e^{-5x} dx$	$\int (\sqrt{x}-7)\ln x dx$
8	$\int \frac{8x+1}{\sin^2 x} dx$	$\int x \operatorname{arctg}(x+1) dx$
9	$\int (9x+4)e^{-x} dx$	$\int \operatorname{arctg} 2x dx$
10	$\int (3x+10)\cos x dx$	$\int (x^2+10)\ln x dx$
11	$\int \frac{x+1}{\sin^2 x} dx$	$\int 3x \operatorname{arctg} x dx$
12	$\int (x^2+12)e^x dx$	$\int \arcsin 2x dx$
13	$\int (x-13)\cos 5x dx$	$\int x \operatorname{arctg} \frac{x}{2} dx$
14	$\int \frac{14x}{\cos^2 x} dx$	$\int \ln(x+14) dx$
15	$\int (x+15)e^{3x} dx$	$\int \frac{x}{5} \operatorname{arctg} x dx$
16	$\int (x+16)\cos 7x dx$	$\int \arccos \frac{3x}{2} dx$
17	$\int \frac{17x}{\cos^2 x} dx$	$\int (x^3+17)\ln 3x dx$

18	$\int x^3 \sin x dx$	$\int \arcsin 8x dx$
19	$\int (x^2 + 9)e^x dx$	$\int \arccos 5x dx$
20	$\int 2x^2 \cos x dx$	$\int \ln(2x + 10) dx$
21	$\int \frac{2x+1}{\sin^2 x} dx$	$\int \operatorname{arctg} 3x dx$
22	$\int (2x+2)e^x dx$	$\int \arcsin 6x dx$
23	$\int \frac{8x+1}{\cos^2 x} dx$	$\int (2x+3)\ln x dx$
24	$\int (2x+4)\cos x dx$	$\int \frac{x}{3} \operatorname{arctg} x dx$
25	$\int x^2 \sin 5x dx$	$\int \operatorname{arctg} 5x dx$
26	$\int (x^2 + 26)e^{2x} dx$	$\int \frac{\ln x}{x^2} dx$
27	$\int \frac{2x+7}{\sin^2 x} dx$	$\int \arcsin(x-1) dx$
28	$\int x^2 \sin 8x dx$	$\int (x-28)\ln 3x dx$
29	$\int (x+29)\cos 5x dx$	$\int \arccos 4x dx$
30	$\int \frac{8x+1}{\cos^2 x} dx$	$\int \ln(x+30) dx$

Завдання 2.4. Знайти невизначені інтеграли.

Варіант	Умова завдання	Варіант	Умова завдання
1	$\int \frac{2x-13}{\sqrt{3x^2-3x-16}} dx$	16	$\int \frac{2x+6}{2x^2+2x+3} dx$
2	$\int \frac{2x-13}{4x^2+6x+1} dx$	17	$\int \frac{x-17}{\sqrt{2x^2+4x-3}} dx$
3	$\int \frac{x-3}{\sqrt{2x^2-4x-1}} dx$	18	$\int \frac{3x+18}{9x^2+24x+41} dx$
4	$\int \frac{x-4}{4x^2+2x+3} dx$	19	$\int \frac{7x+19}{\sqrt{3-6x-x^2}} dx$

5	$\int \frac{5x+2}{\sqrt{x^2+8x-4}} dx$	20	$\int \frac{5x-20}{4x^2+36x+90} dx$
6	$\int \frac{6x-1}{x^2+12x+40} dx$	21	$\int \frac{2x+1}{\sqrt{3-2x-x^2}} dx$
7	$\int \frac{2x-7}{\sqrt{x^2+6x+1}} dx$	22	$\int \frac{2x+2}{x^2+18x+90} dx$
8	$\int \frac{x-4}{4x^2+2x+3} dx$	23	$\int \frac{2x+3}{\sqrt{4x^2+8x+9}} dx$
9	$\int \frac{x+9}{\sqrt{x^2+2x+5}} dx$	24	$\int \frac{3x-25}{3x^2+12x+15} dx$
10	$\int \frac{10x+4}{9x^2+12x+8} dx$	25	$\int \frac{2x+5}{\sqrt{3x^2-3x-16}} dx$
11	$\int \frac{11x+6}{\sqrt{4x^2+16x+1}} dx$	26	$\int \frac{5x+1}{4x^2+4x+10} dx$
12	$\int \frac{2x-1}{4x^2-16x+25} dx$	27	$\int \frac{2x+7}{\sqrt{2x^2-x+6}} dx$
13	$\int \frac{3x-4}{\sqrt{2x^2-6x+1}} dx$	28	$\int \frac{2x+8}{5x^2+30x+136} dx$
14	$\int \frac{x-4}{x^2-6x+25} dx$	29	$\int \frac{2x+9}{\sqrt{16-6x-x^2}} dx$
15	$\int \frac{x+15}{\sqrt{x^2+6x+13}} dx$	30	$\int \frac{3x}{4x^2-12x+58} dx$

Завдання 2.5. Знайти невизначені інтеграли від раціональних функцій.

Варіант	а)	б)
1	$\int \frac{2x+5}{6x^2-x-1} dx$	$\int \frac{x+4}{(x^2+1)(x-5)} dx$

2	$\int \frac{3x-1}{x^2-3x+2} dx$	$\int \frac{2x-3}{(x^2+4x+5)(x+2)} dx$
3	$\int \frac{3x+5}{x^2-x-2} dx$	$\int \frac{3x+4}{(x^2+9)(x-3)} dx$
4	$\int \frac{4x-3}{12x^2-x-1} dx$	$\int \frac{x+3}{(x^2+2x+2)(x-4)} dx$
5	$\int \frac{3x+5}{2x^2-3x+1} dx$	$\int \frac{x-5}{(x^2+16)(x+3)} dx$
6	$\int \frac{x-6}{6x^2-5x+1} dx$	$\int \frac{x+6}{(x^2+2x+5)(x+2)} dx$
7	$\int \frac{x+7}{x^2-17x+72} dx$	$\int \frac{x^2+4}{(x^2+49)(x-7)} dx$
8	$\int \frac{x+5}{12x^2-7x+1} dx$	$\int \frac{3x+8}{(x^2+4x+5)(x+3)} dx$
9	$\int \frac{5x+9}{3x^2-4x+1} dx$	$\int \frac{2x+1}{(x^2+9)(x-1)} dx$
10	$\int \frac{3x-10}{5x^2+4x-1} dx$	$\int \frac{x^2+10}{(x^2+4x+8)(x-1)} dx$
11	$\int \frac{x-11}{2x^2+x-1} dx$	$\int \frac{3x+11}{(x^2+49)(x+8)} dx$
12	$\int \frac{3x+12}{x^2-13x+42} dx$	$\int \frac{x+12}{(x^2+6x+13)(x-3)} dx$
13	$\int \frac{6x-13}{x^2+9x+8} dx$	$\int \frac{13x+1}{(x^2+25)(x-8)} dx$

14	$\int \frac{14x+1}{x^2+10x+21} dx$	$\int \frac{x-14}{(x^2+8x+20)(x-1)} dx$
15	$\int \frac{2x+5}{x^2-10x+9} dx$	$\int \frac{15x-3}{(x^2+81)(x+7)} dx$
16	$\int \frac{3x-16}{5x^2-6x+1} dx$	$\int \frac{x+16}{(x^2-4x+5)(x-7)} dx$
17	$\int \frac{x+17}{x^2-14x+48} dx$	$\int \frac{5x+17}{(x^2+64)(x+3)} dx$
18	$\int \frac{18x+5}{3x^2-4x+1} dx$	$\int \frac{x-18}{(x^2-6x+10)(x+5)} dx$
19	$\int \frac{4x+19}{x^2-10x+21} dx$	$\int \frac{3x+19}{(x^2+36)(x+3)} dx$
20	$\int \frac{2x+20}{x^2-4x+3} dx$	$\int \frac{2x}{(x^2-x+1)(x+2)} dx$
21	$\int \frac{3x+21}{5x^2-4x-1} dx$	$\int \frac{2x+1}{(x^2+3)(x+5)} dx$
22	$\int \frac{2x+2}{x^2-10x+9} dx$	$\int \frac{2x-2}{(x^2-6x+18)(x-4)} dx$
23	$\int \frac{2x+5}{3x^2-4x+1} dx$	$\int \frac{2x+3}{(x^2+5)(x-6)} dx$
24	$\int \frac{2x+4}{x^2-2x-24} dx$	$\int \frac{2x-4}{(x^2-10x+26)(x+3)} dx$
25	$\int \frac{2x+5}{12x^2+7x+1} dx$	$\int \frac{2x+5}{(x^2+10)(x+7)} dx$

26	$\int \frac{7x+26}{x^2+2x-24} dx$	$\int \frac{2x-6}{(x^2+2x+10)(x+2)} dx$
27	$\int \frac{2x+7}{x^2-14x+48} dx$	$\int \frac{2x+7}{(x^2+12)(x+5)} dx$
28	$\int \frac{2x+8}{x^2-8x-9} dx$	$\int \frac{3x+8}{(x^2-8x+41)(x-9)} dx$
29	$\int \frac{3x+4}{2x^2-x-1} dx$	$\int \frac{2x+9}{(x^2+8)(x+6)} dx$
30	$\int \frac{5x-1}{x^2-x-30} dx$	$\int \frac{3x}{(x^2+14x+50)(x-2)} dx$

Завдання 2.6. Знайти невизначені інтеграли від ірраціональних функцій.

Варіант	а)	б)
1	$\int \frac{1}{2+\sqrt{x+3}} dx$	$\int \frac{(\sqrt[3]{x}+1)(\sqrt{x}+1)}{\sqrt[6]{x^5}} dx$
2	$\int \frac{2x}{\sqrt{x+3}} dx$	$\int \frac{\sqrt[3]{2x+1}+\sqrt{2x+1}}{\sqrt{2x+1}} dx$
3	$\int \frac{x^2}{\sqrt{x-3}} dx$	$\int \frac{3}{\sqrt[4]{x^3}(\sqrt{x}+16)} dx$
4	$\int \frac{\sqrt{x+4}}{x-3} dx$	$\int \frac{(\sqrt[3]{x}-1)(\sqrt{x}+4)}{\sqrt[6]{x^5}} dx$
5	$\int \frac{5}{x\sqrt{x-7}} dx$	$\int \frac{\sqrt[3]{x+5}+\sqrt{x+5}}{\sqrt{x+5}} dx$
6	$\int \frac{1}{\sqrt{x+1}-6} dx$	$\int \frac{5}{\sqrt[4]{x^3}(\sqrt{x}+6)} dx$

7	$\int \frac{x}{\sqrt{x-7}} dx$	$\int \frac{7}{(\sqrt[3]{x+7})\sqrt{x}} dx$
8	$\int \frac{x^2}{\sqrt{x+8}} dx$	$\int \frac{(\sqrt[3]{x+8})(\sqrt{x-1})}{\sqrt[6]{x^5}} dx$
9	$\int \frac{\sqrt{x+9}}{x-5} dx$	$\int \frac{\sqrt[3]{x+9} + \sqrt{x+9}}{\sqrt{x+9}} dx$
10	$\int \frac{2}{x\sqrt{x-10}} dx$	$\int \frac{5}{\sqrt[4]{x^3}(\sqrt{x+10})} dx$
11	$\int \frac{6}{(x+11)\sqrt{x-5}} dx$	$\int \frac{(\sqrt[3]{x+11})(\sqrt{x-5})}{\sqrt[6]{x^5}} dx$
12	$\int \frac{1}{12 + \sqrt{x+5}} dx$	$\int \frac{\sqrt[3]{x+12} + \sqrt{x+12}}{\sqrt{x+12}} dx$
13	$\int \frac{13x}{\sqrt{x-4}} dx$	$\int \frac{13}{(\sqrt[4]{x+9})\sqrt{x}} dx$
14	$\int \frac{x^2}{\sqrt{x+4}} dx$	$\int \frac{(\sqrt[3]{x+14})(\sqrt{x-1})}{\sqrt[6]{x^5}} dx$
15	$\int \frac{\sqrt{x+15}}{x-1} dx$	$\int \frac{\sqrt[3]{x+15} + \sqrt{x+15}}{\sqrt{x+15}} dx$
16	$\int \frac{16}{x\sqrt{x-4}} dx$	$\int \frac{7}{(\sqrt[4]{x+16})\sqrt{x}} dx$
17	$\int \frac{17}{\sqrt{x-7}} dx$	$\int \frac{(\sqrt[3]{x+1})\sqrt{x+7}}{\sqrt[6]{x^5}} dx$
18	$\int \frac{1}{\sqrt{x+7}-18} dx$	$\int \frac{\sqrt[3]{x+18} + \sqrt{x+18}}{\sqrt{x+18}} dx$
19	$\int \frac{x}{\sqrt{x+19}} dx$	$\int \frac{19}{(\sqrt[3]{x-11})\sqrt{x}} dx$

20	$\int \frac{x^2}{\sqrt{x-20}} dx$	$\int \frac{(\sqrt[3]{x}+20)(\sqrt{x}+1)}{\sqrt[6]{x^5}} dx$
21	$\int \frac{\sqrt{x+3}}{x-21} dx$	$\int \frac{\sqrt[3]{x+21}+\sqrt{x+21}}{\sqrt{x+21}} dx$
22	$\int \frac{7}{x\sqrt{x-22}} dx$	$\int \frac{9}{(\sqrt[4]{x}+22)\sqrt{x}} dx$
23	$\int \frac{23}{\sqrt{x}+2} dx$	$\int \frac{(\sqrt[3]{x}+2)(\sqrt{x}-3)}{\sqrt[6]{x^5}} dx$
24	$\int \frac{1}{24+\sqrt{x-4}} dx$	$\int \frac{\sqrt[3]{2x+4}+\sqrt{2x+4}}{\sqrt{2x+4}} dx$
25	$\int \frac{25x}{\sqrt{x-6}} dx$	$\int \frac{5}{(\sqrt[4]{x}+25)\sqrt{x}} dx$
26	$\int \frac{x^2}{\sqrt{x+26}} dx$	$\int \frac{(\sqrt[3]{x}+13)(\sqrt{x}+2)}{\sqrt[6]{x^5}} dx$
27	$\int \frac{\sqrt{x+27}}{x-6} dx$	$\int \frac{\sqrt[3]{2x+7}+\sqrt{2x+7}}{\sqrt{2x+7}} dx$
28	$\int \frac{28}{x\sqrt{x+6}} dx$	$\int \frac{13}{(\sqrt[3]{x}-28)\sqrt{x}} dx$
29	$\int \frac{29}{\sqrt{x}+8} dx$	$\int \frac{(\sqrt[3]{x}+2)(\sqrt{x}-9)}{\sqrt[6]{x^5}} dx$
30	$\int \frac{1}{30-\sqrt{x+11}} dx$	$\int \frac{6}{(\sqrt[3]{x}-30)\sqrt{x}} dx$

Завдання 2.7. Знайти невизначені інтеграли від тригонометричних функцій.

Варіант	а)	б)
1	$\int \frac{1}{5 + 2\sin x + 3\cos x} dx$	$\int \sin^2 x \cos^2 x dx$
2	$\int \frac{1}{2 + 3\cos x} dx$	$\int \frac{\sin^3(2x)}{\cos^4(2x)} dx$
3	$\int \frac{3\sin x}{1 + \sin x} dx$	$\int 3\sin^3 x \cos^3 x dx$
4	$\int \frac{1}{4 - 4\sin x + 3\cos x} dx$	$\int \frac{\cos(4x)}{\sin^5(4x)} dx$
5	$\int \frac{1}{4 + 5\sin x} dx$	$\int 5\sin^4 x dx$
6	$\int \frac{\sin x}{4\sin x - 6\cos x} dx$	$\int \frac{6\sin^3 x}{\cos^6 x} dx$
7	$\int \frac{1}{5 + 7\cos x} dx$	$\int 7\sin^5 x dx$
8	$\int \frac{8}{5 - 4\sin x + 2\cos x} dx$	$\int \frac{\cos^3 x}{\sin^4 x} dx$
9	$\int \frac{9}{3 - 2\sin x} dx$	$\int 9\sin^5 x \cos^2 x dx$
10	$\int \frac{10}{1 - 4\cos x} dx$	$\int \frac{10\cos^5 x}{\sin^7 x} dx$
11	$\int \frac{11}{8 + \sin x + 3\cos x} dx$	$\int 11\sin^5 x dx$
12	$\int \frac{12}{7 + 2\sin x} dx$	$\int 12\cos^6 x dx$
13	$\int \frac{13\sin x}{6 + \cos x} dx$	$\int \frac{13}{\sin^4 x} dx$

14	$\int \frac{14}{4 - \sin x + 7 \cos x} dx$	$\int 14 \sin^3 x \cos^3 x dx$
15	$\int \frac{15}{3 - 2 \sin x} dx$	$\int \frac{15}{\cos^4 x} dx$
16	$\int \frac{16 \sin x}{7 - \cos x} dx$	$\int 16 \sin^3 x \cos^6 x dx$
17	$\int \frac{17}{8 + \sin x + 3 \cos x} dx$	$\int \frac{17 \cos^3 x}{\sin^6 x} dx$
18	$\int \frac{18}{9 + 5 \sin x} dx$	$\int 18 \sin^4 x \cos^3 x dx$
19	$\int \frac{19 \sin x}{16 - \cos x} dx$	$\int \frac{19 \sin^3 x}{\cos^5 x} dx$
20	$\int \frac{20}{6 + 7 \sin x + \cos x} dx$	$\int 20 \sin^6 x dx$
21	$\int \frac{2 \sin x - \cos x}{1 + \cos x} dx$	$\int \frac{21 \cos^3 x}{\sin^7 x} dx$
22	$\int \frac{22}{8 - 3 \sin x + \cos x} dx$	$\int 22 \cos^5 x dx$
23	$\int \frac{23}{1 - 7 \sin x} dx$	$\int \frac{23}{\cos^3 x} dx$
24	$\int \frac{24 \sin x}{1 - 4 \cos x} dx$	$\int 24 \sin^4 x \cos^5 x dx$
25	$\int \frac{25}{3 - 2 \sin x + \cos x} dx$	$\int \frac{25}{\sin^3 x} dx$
26	$\int \frac{26}{5 - 9 \cos x} dx$	$\int \cos^4(26x) dx$
27	$\int \frac{27 \sin x}{3 + 2 \cos x} dx$	$\int \frac{27 \cos^3 x}{\sin^5 x} dx$
28	$\int \frac{28}{2 - 9 \sin x + \cos x} dx$	$\int \sin^3(28x) dx$

29	$\int \frac{29}{3+7\cos x} dx$	$\int \frac{29}{\sin^4 x} dx$
30	$\int \frac{30\sin x}{9-2\cos x} dx$	$\int 30\sin^2 x \cos^3 x dx$

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ТА ПРИКЛАД РОЗВ'ЯЗАННЯ ТИПОВОГО ВАРІАНТА

1 Комплексні числа

В таблиці 1 надано необхідний теоретичний матеріал для виконання завдання 1.

Таблиця 1 – Дії над комплексними числами

Назва	Формула
Алгебраїчна форма запису	$z = x + iy, i^2 = -1$
Рівність чисел $z_1 = x_1 + iy_1$ та $z_2 = x_2 + iy_2$	$z_1 = z_2 \Leftrightarrow \begin{cases} x_1 = x_2, \\ y_1 = y_2 \end{cases}$
Сума (різниця) чисел $z_1 = x_1 + iy_1$ та $z_2 = x_2 + iy_2$	$z_1 \pm z_2 = (x_1 \pm x_2) + i(y_1 \pm y_2)$
Добуток чисел $z_1 = x_1 + iy_1$ та $z_2 = x_2 + iy_2$	$z_1 \cdot z_2 = (x_1 + iy_1)(x_2 + iy_2) = (x_1x_2 - y_1y_2) + i(x_1y_2 + x_2y_1)$
Спряжене число \bar{z} до числа $z = x + iy$	$\bar{z} = x - iy$
Частка чисел $z_1 = x_1 + iy_1$ та $z_2 = x_2 + iy_2$	$\frac{z_1}{z_2} = \frac{z_1 \cdot \bar{z_2}}{z_2 \cdot \bar{z_2}} = \frac{x_1x_2 + y_1y_2}{x_2^2 + y_2^2} + i \cdot \frac{y_1x_2 - x_1y_2}{x_2^2 + y_2^2}$
Модуль комплексного числа $z = x + iy$	$ z = r = \sqrt{x^2 + y^2}$

Завдання 1.1. Задано комплексні числа $z_1 = 2 + 3i$ та $z_2 = 1 - 4i$. Обчислити $z_1 \cdot z_2$, $\frac{z_1}{z_2}$, $5z_1 + 2z_2$, записавши відповідь в алгебраїчній формі.

Розв'язання. За таблицею 1 обчислюємо

$$z_1 \cdot z_2 = (2 + 3i)(1 - 4i) = 2 + 3i - 8i - 12i^2 = 14 - 5i;$$

$$\frac{z_1}{z_2} = \frac{2 + 3i}{1 - 4i} = \frac{(2 + 3i)(1 + 4i)}{(1 - 4i)(1 + 4i)} = \frac{2 + 3i + 8i + 12i^2}{1 + 16} = \frac{-10 + 11i}{17} = -\frac{10}{17} + i\frac{11}{17};$$

$$5z_1 + 2z_2 = 5(2 + 3i) + 2(1 - 4i) = 10 + 15i + 2 - 8i = 12 + 7i.$$

Відповідь: $z_1 \cdot z_2 = 14 - 5i$, $\frac{z_1}{z_2} = -\frac{10}{17} + i\frac{11}{17}$, $5z_1 + 2z_2 = 12 + 7i$.

Завдання 1.2. Знайти комплексні корені квадратного рівняння

$$x^2 - 8x + 41 = 0.$$

Розв'язання. Обчислимо дискримінант

$$D = (-8)^2 - 4 \cdot 41 = -100 \Rightarrow \sqrt{D} = \sqrt{-100} = \sqrt{100 \cdot (-1)} = \sqrt{100} \cdot \sqrt{-1} = 10i$$

та за формулою знаходження коренів квадратного рівняння отримаємо

$$x_{1,2} = \frac{8 \pm 10i}{2} = 4 \pm 5i.$$

Відповідь: $x_1 = 4 + 5i$, $x_2 = 4 - 5i$.

2 Невизначений інтеграл

Для знаходження невизначеного інтеграла скористаємося його властивостями (таблиця 2) і таблицею інтегрування елементарних функцій (таблиця 3).

Таблиця 2 – Властивості невизначеного інтеграла

1	$(\int f(x)dx)' = (F(x) + C)' = f(x)$
2	$d(\int f(x)dx) = f(x)dx$
3	$\int k f(x)dx = k \int f(x)dx, k \in R$
4	$\int (f(x) \pm g(x))dx = \int f(x)dx \pm \int g(x)dx$

Таблиця 3 – Таблиця основних інтегралів

1	$\int dx = x + C$	8	$\int \sin x dx = -\cos x + C$
2	$\int x^\alpha dx = \frac{x^{\alpha+1}}{\alpha+1} + C, \alpha \neq -1$	9	$\int \frac{dx}{\cos^2 x} = \operatorname{tg} x + C$
3	$\int \frac{dx}{\sqrt{x}} = 2\sqrt{x} + C$	10	$\int \frac{dx}{\sin^2 x} = -\operatorname{ctg} x + C$
4	$\int \frac{dx}{x} = \ln x + C$	11	$\int \frac{dx}{\sqrt{a^2 - x^2}} = \arcsin \frac{x}{a} + C$
5	$\int a^x dx = \frac{a^x}{\ln a} + C, a > 0, a \neq 1$	12	$\int \frac{dx}{\sqrt{x^2 \pm a^2}} = \ln \left x + \sqrt{x^2 \pm a^2} \right + C$
6	$\int e^x dx = e^x + C$	13	$\int \frac{dx}{x^2 + a^2} = \frac{1}{a} \operatorname{arctg} \frac{x}{a} + C$
7	$\int \cos x dx = \sin x + C$	14	$\int \frac{1}{x^2 - a^2} = \frac{1}{2a} \ln \left \frac{x-a}{x+a} \right + C$

Завдання 2.1. Методом безпосереднього інтегрування знайти невизначений інтеграл

$$\int \left(2^x + \frac{5}{x^2 - 16} + \frac{7}{\sqrt{x^2 + 8}} - \frac{3}{\sin^2 x} \right) dx.$$

Розв'язання.

$$\begin{aligned} \int \left(2^x + \frac{5}{x^2 - 16} + \frac{7}{\sqrt{x^2 + 8}} - \frac{3}{\sin^2 x} \right) dx &= \int 2^x dx + 5 \int \frac{dx}{x^2 - 16} + 7 \int \frac{dx}{\sqrt{x^2 + 8}} - \\ &- 3 \int \frac{dx}{\sin^2 x} = \frac{2^x}{\ln 2} + 5 \cdot \frac{1}{2 \cdot 4} \ln \left| \frac{x-4}{x+4} \right| + 7 \ln \left| x + \sqrt{x^2 + 8} \right| + 3 \operatorname{ctg} x + C. \end{aligned}$$

Відповідь: $\frac{2^x}{\ln 2} + \frac{5}{8} \ln \left| \frac{x-4}{x+4} \right| + 7 \ln \left| x + \sqrt{x^2 + 8} \right| + 3 \operatorname{ctg} x + C.$

Завдання 2.2. Методом заміни змінної знайти невизначені інтеграли:

а) $\int e^{3x+10} dx;$

$$\text{б) } \int \frac{3}{\sin^2(5x-6)} dx;$$

$$\text{в) } \int \frac{\cos x}{(\sin x - 5)^3} dx;$$

$$\text{г) } \int \frac{3x^5}{\sqrt[3]{1-x^6}} dx.$$

Розв'язання. За додатком Б обчислюємо:

$$\text{а) } \int e^{3x+10} dx = \left. \begin{array}{l} t = 3x + 10 \\ dt = (3x + 10)' dx = 3dx \\ dx = \frac{dt}{3} \end{array} \right| = \frac{1}{3} \int e^t dt = \frac{1}{3} e^t + C = \frac{1}{3} e^{3x+10} + C;$$

$$\begin{aligned} \text{б) } \int \frac{3}{\sin^2(5x-6)} dx &= \left. \begin{array}{l} t = 5x - 6 \\ dt = (5x - 6)' dx = 5dx \\ dx = \frac{dt}{5} \end{array} \right| = \frac{3}{5} \int \frac{dt}{\sin^2 t} = -\frac{3}{5} \operatorname{ctg} t + C = \\ &= -\frac{3}{5} \operatorname{ctg}(5x - 6) + C; \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{в) } \int \frac{\cos x}{(\sin x - 5)^3} dx &= \left. \begin{array}{l} t = \sin x - 5 \\ dt = (\sin x - 5)' dx = \cos x dx \end{array} \right| = \int \frac{dt}{t^3} = \frac{t^{-2}}{-2} + C = \\ &= -\frac{1}{2t^2} + C = -\frac{1}{2(\sin x - 5)^2} + C; \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{г) } \int \frac{3x^5}{\sqrt[3]{1-x^6}} dx &= \left. \begin{array}{l} t = 1 - x^6 \\ dt = (1 - x^6)' dx = -6x^5 dx \\ 3x^5 dx = -\frac{dt}{2} \end{array} \right| = -\frac{1}{2} \int \frac{dt}{\sqrt[3]{t}} = -\frac{1}{2} \cdot \frac{t^{\frac{2}{3}}}{\frac{2}{3}} + C = \\ &= -\frac{3}{4} (1 - x^6)^{\frac{2}{3}} + C. \end{aligned}$$

Відповідь: а) $\int e^{3x+10} dx = \frac{1}{3} e^{3x+10} + C$;

б) $\int \frac{3}{\sin^2(5x-6)} dx = -\frac{3}{5} \operatorname{ctg}(5x-6) + C$;

в) $\int \frac{\cos x}{(\sin x - 5)^3} dx = -\frac{1}{2(\sin x - 5)^2} + C$;

г) $\int \frac{3x^5}{\sqrt[3]{1-x^6}} dx = -\frac{3}{4} (1-x^6)^{\frac{2}{3}} + C$.

Для обчислення невизначених інтегралів методом інтегрування частинами використовуємо таблицю 4.

Таблиця 4 – Інтегрування частинами

Формула інтегрування частинами		
$\int u dv = uv - \int v du$		
I тип	$\left. \begin{aligned} &\int P_n(x) \cos(ax+b) dx \\ &\int P_n(x) \sin(ax+b) dx \\ &\int P_n(x) a^{kx+m} dx \\ &\int P_n(x) e^{kx+m} dx \end{aligned} \right\}$	$u(x) = P_n(x)$. Як dv вибираємо все, що залишилось під знаком інтеграла
II тип	$\left. \begin{aligned} &\int P_n(x) \arcsin(ax+b) dx \\ &\int P_n(x) \arccos(ax+b) dx \\ &\int P_n(x) \operatorname{arctg}(ax+b) dx \\ &\int P_n(x) \operatorname{arcctg}(ax+b) dx \\ &\int P_n(x) \ln^m(ax+b) dx \end{aligned} \right\}$	$dv = P_n(x) dx$. Як du вибираємо все, що залишилось під знаком інтеграла
III тип	$\left. \begin{aligned} &\int e^{kx+m} \cdot \cos(cx+d) dx \\ &\int e^{kx+m} \cdot \sin(cx+d) dx \\ &\int a^{kx+m} \cdot \cos(cx+d) dx \\ &\int a^{kx+m} \cdot \sin(cx+d) dx \end{aligned} \right\}$	Розбиття довільне

Завдання 2.3. Методом інтегрування частинами знайти невизначений інтеграл:

а) $\int (3x + 2)e^{4x} dx$;

б) $\int x^2 \ln x dx$.

Розв'язання:

$$\begin{aligned} \text{а) } \int (3x + 2)e^{4x} dx &= \left. \begin{array}{l} \text{інтеграл I типу (табл. 4)} \\ u = 3x + 2 \qquad \qquad \qquad dv = e^{4x} dx \\ du = (3x + 2)' dx = 3dx \qquad \qquad v = \int e^{4x} dx = \frac{1}{4} e^{4x} \end{array} \right| = \\ &= \frac{1}{4} e^{4x} \cdot (3x + 2) - \frac{3}{4} \int e^{4x} dx = \frac{1}{4} (3x + 2) \cdot e^{4x} - \frac{3}{16} e^{4x} + C; \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{б) } \int x^2 \ln x dx &= \left. \begin{array}{l} \text{інтеграл II типу (табл. 4)} \\ u = \ln x \qquad \qquad \qquad dv = x^2 dx \\ du = (\ln x)' dx = \frac{dx}{x} \qquad \qquad v = \int x^2 dx = \frac{x^3}{3} \end{array} \right| = \\ &= \frac{x^3}{3} \cdot \ln x - \int \frac{x^3}{3} \cdot \frac{1}{x} dx = \frac{x^3}{3} \cdot \ln x - \frac{1}{3} \int x^2 dx = \frac{x^3}{3} \cdot \ln x - \frac{1}{9} x^3 + C. \end{aligned}$$

Відповідь: а) $\int (3x + 2)e^{4x} dx = \frac{1}{4} (3x + 2) \cdot e^{4x} - \frac{3}{16} e^{4x} + C$;

б) $\int x^2 \ln x dx = \frac{x^3}{3} \cdot \ln x - \frac{1}{9} x^3 + C$.

Завдання 2.4. Знайти невизначені інтеграли:

а) $\int \frac{2x + 1}{2x^2 - 4x + 3} dx$;

б) $\int \frac{5x + 2}{\sqrt{3 - 2x - x^2}} dx$.

Розв'язання:

$$\text{а) } \int \frac{2x+1}{2x^2-4x+3} dx = \left| \begin{array}{l} \text{Виділяємо повний квадрат (див. Додаток 1)} \\ 2x^2-4x+3 = 2(x^2-2x)+3 = 2(x-1)^2+1 \end{array} \right| =$$

$$= \int \frac{2x+1}{2(x-1)^2+1} dx = \left| \begin{array}{l} \text{Заміна} \\ t = x-1 \\ x = t+1 \\ dx = (t+1)' dt = dt \end{array} \right| = \int \frac{2(t+1)+1}{2t^2+1} dt = \int \frac{2t+3}{2t^2+1} dt =$$

$$= \int \frac{2t}{2t^2+1} dt + \int \frac{3dt}{2t^2+1} = \left| \begin{array}{l} \text{Заміна} \\ z = 2t^2+1 \\ dz = (2t^2+1)' dt = 4tdt \end{array} \right| = \frac{1}{2} \int \frac{dz}{z} + \frac{3}{2} \int \frac{dt}{t^2 + \frac{1}{2}} =$$

$$= \frac{1}{2} \ln|z| + \frac{3}{2} \cdot \frac{1}{\sqrt{\frac{1}{2}}} \operatorname{arctg} \left(\frac{t}{\sqrt{\frac{1}{2}}} \right) + C = \frac{1}{2} \ln|2t^2+1| + \frac{3\sqrt{2}}{2} \operatorname{arctg}(\sqrt{2}t) + C =$$

$$= \frac{1}{2} \ln|2x^2-4x+3| + \frac{3\sqrt{2}}{2} \operatorname{arctg}(\sqrt{2}(x-1)) + C;$$

$$\text{б) } \int \frac{5x+2}{\sqrt{3-2x-x^2}} dx = \left| \begin{array}{l} \text{Виділяємо повний квадрат (див. Додаток 1)} \\ 3-2x-x^2 = 3-(x^2+2x) = 4-(x+1)^2 \end{array} \right| =$$

$$= \int \frac{5x+2}{\sqrt{4-(x+1)^2}} dx = \left| \begin{array}{l} \text{Заміна} \\ t = x+1 \\ x = t-1 \\ dx = (t-1)' dt = dt \end{array} \right| = \int \frac{5(t-1)+2}{\sqrt{4-t^2}} dt = \int \frac{5t-3}{\sqrt{4-t^2}} dt =$$

$$\begin{aligned}
&= \int \frac{5t}{\sqrt{4-t^2}} dt - \int \frac{3dt}{\sqrt{4-t^2}} = \left. \begin{array}{l} \text{Заміна} \\ z = 4 - t^2 \\ dz = (4 - t^2)' dt = -2tdt \end{array} \right| = -\frac{5}{2} \int \frac{dz}{\sqrt{z}} - 3 \int \frac{dt}{\sqrt{4-t^2}} = \\
&= -\frac{5}{2} \cdot 2\sqrt{z} - 3 \arcsin\left(\frac{t}{2}\right) + C = -5\sqrt{4-t^2} - 3 \arcsin\left(\frac{x+1}{2}\right) + C = \\
&= -5\sqrt{3-2x-x^2} - 3 \arcsin\left(\frac{x+1}{2}\right) + C.
\end{aligned}$$

Відповідь:

$$\text{а) } \int \frac{2x+1}{2x^2-4x+3} dx = \frac{1}{2} \ln|2x^2-4x+3| + \frac{3\sqrt{2}}{2} \operatorname{arctg}(\sqrt{2}(x-1)) + C;$$

$$\text{б) } \int \frac{5x+2}{\sqrt{3-2x-x^2}} dx = -5\sqrt{3-2x-x^2} - 3 \arcsin\left(\frac{x+1}{2}\right) + C.$$

Завдання 2.5. Знайти невизначені інтеграли від раціональних функцій:

$$\text{а) } \int \frac{7x-5}{x^2+x-6} dx;$$

$$\text{б) } \int \frac{3x+1}{(x-2)(x^2+4x+6)} dx.$$

Розв'язання. Для розв'язання цього завдання необхідно правильний дріб (додаток В) розкласти на елементарні дроби (таблиця 5):

Таблиця 5 – Елементарні дроби

	Елементарні дроби	Відповідні невизначені інтеграли
1	2	3
I	$\frac{A}{x-a}$	$\int \frac{A}{x-a} dx = A \ln x-a + C$
II	$\frac{A}{(x-a)^k}, k \in N, k \geq 2$	$\int \frac{A}{(x-a)^k} dx = A \cdot \frac{(x-a)^{-k+1}}{-k+1} + C$

Продовження таблиці 5

1	2	3
III	$\frac{Ax + B}{x^2 + px + q}, p^2 - 4q < 0$	$\int \frac{Ax + B}{x^2 + px + q} dx = \int \frac{Ax + B}{\left(x + \frac{p}{2}\right)^2 + \left(q - \frac{p^2}{4}\right)} dx$
I V	$\frac{Ax + B}{(x^2 + px + q)^k}, k \in \mathbb{N}, k \geq 2,$ $p^2 - 4q < 0$	Необхідно застосовувати відповідні рекурентні формули
A, B, a, p, q – дійсні числа		

а) розкладемо правильний дріб $\frac{7x - 5}{x^2 + x - 6}$ на елементарні дроби. Оскільки

$$x^2 + x - 6 = (x - 2)(x + 3),$$

де $x_1 = 2, x_2 = -3$ - корені квадратного рівняння $x^2 + x - 6 = 0$, то

$$\frac{7x - 5}{x^2 + x - 6} = \frac{A}{x - 2} + \frac{B}{x + 3},$$

де A і B – невідомі сталі.

Приводимо дроби до спільного знаменника та отримуємо тотожність

$$7x - 5 \equiv A(x + 3) + B(x - 2).$$

Згідно з умовою рівності двох многочленів коефіцієнти при однакових степенях x у лівій і правій частинах тотожності рівні. Прирівнюючи таким чином коефіцієнти, отримаємо систему рівнянь

$$x \parallel \begin{cases} A + B = 7; \\ 3A - 2B = -5; \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} A = \frac{9}{5}; \\ B = \frac{26}{5}. \end{cases}$$

Отже, розкладання має вигляд

$$\frac{7x-5}{x^2+x-6} = \frac{9}{5(x-2)} + \frac{26}{5(x+3)}.$$

Звідси

$$\begin{aligned} \int \frac{7x-5}{x^2+x-6} dx &= \int \left(\frac{9}{5(x-2)} + \frac{26}{5(x+3)} \right) dx = \frac{9}{5} \int \frac{dx}{x-2} + \frac{26}{5} \int \frac{dx}{x+3} = \\ &= \frac{9}{5} \ln|x-2| + \frac{26}{5} \ln|x+3| + C; \end{aligned}$$

б) розклавши підінтегральний правильний дріб $\frac{3x+1}{(x-2)(x^2+4x+6)}$ на елементарні дроби

$$\frac{3x+1}{(x-2)(x^2+4x+6)} = \frac{A}{x-2} + \frac{Bx+C}{x^2+4x+6},$$

отримаємо тотожність для знаходження сталих A, B, C

$$3x+1 \equiv A(x^2+4x+6) + (Bx+C)(x-2).$$

Прирівнюючи коефіцієнти при однакових степенях в обох частинах тотожності, складемо систему рівнянь:

$$\begin{array}{l} x^2 \\ x^1 \\ x^0 \end{array} \left\| \begin{array}{l} A+B=0, \\ 4A+C-2B=3, \\ 6A-2C=1; \end{array} \right. \Rightarrow \begin{cases} A = \frac{7}{18}, \\ B = -\frac{7}{18}, \\ C = \frac{2}{3}. \end{cases}$$

Розкладання підінтегрального дроби має вигляд

$$\frac{3x+1}{(x-2)(x^2+4x+6)} = \frac{7}{x-2} + \frac{-\frac{7}{18}x + \frac{2}{3}}{x^2+4x+6}.$$

Тоді

$$\begin{aligned} I &= \int \frac{3x+1}{(x-2)(x^2+4x+6)} dx = \int \left(\frac{7}{x-2} + \frac{-\frac{7}{18}x + \frac{2}{3}}{x^2+4x+6} \right) dx = \\ &= \frac{7}{18} \int \frac{dx}{x-2} + \int \frac{-\frac{7}{18}x + \frac{2}{3}}{x^2+4x+6} dx. \end{aligned}$$

Обчислюємо другий інтеграл окремо:

$$\int \frac{-\frac{7}{18}x + \frac{2}{3}}{x^2+4x+6} dx = -\frac{1}{18} \int \frac{7x-12}{x^2+4x+6} dx = -\frac{1}{18} \int \frac{7x-12}{(x+2)^2+2} dx =$$

$$\left. \begin{array}{l} t = x+2 \\ x = t-2 \\ dt = (x+2)' dx = dx \end{array} \right| = -\frac{1}{18} \int \frac{7(t-2)-12}{t^2+2} dt = -\frac{1}{18} \int \frac{7t-26}{t^2+2} dt =$$

$$= -\frac{1}{18} \left[\int \frac{7t}{t^2+2} dt - 26 \int \frac{dt}{t^2+2} \right] = \left. \begin{array}{l} z = t^2+2 \\ dz = (t^2+2)' dt = 2tdt \end{array} \right| =$$

$$= -\frac{1}{18} \left[\frac{7}{2} \int \frac{dz}{z} - 26 \cdot \frac{1}{\sqrt{2}} \operatorname{arctg} \frac{t}{\sqrt{2}} \right] + C = -\frac{1}{18} \left[\frac{7}{2} \ln|z| - \frac{26}{\sqrt{2}} \operatorname{arctg} \frac{t}{\sqrt{2}} \right] + C =$$

$$= -\frac{1}{18} \left[\frac{7}{2} \ln|t^2+2| - \frac{26}{\sqrt{2}} \operatorname{arctg} \frac{x+2}{\sqrt{2}} \right] + C =$$

$$= -\frac{1}{18} \left[\frac{7}{2} \ln|x^2+4x+6| - \frac{26}{\sqrt{2}} \operatorname{arctg} \frac{x+2}{\sqrt{2}} \right] + C.$$

Отже,

$$I = \frac{7}{18} \int \frac{dx}{x-2} + \int \frac{-\frac{7}{18}x + \frac{2}{3}}{x^2 + 4x + 6} dx = \frac{7}{18} \ln|x-2| - \frac{7}{36} \ln|x^2 + 4x + 6| + \\ + \frac{13}{9\sqrt{2}} \operatorname{arctg} \frac{x+2}{\sqrt{2}} + C.$$

Відповідь:

$$\text{а) } \int \frac{7x-5}{x^2+x-6} dx = \frac{9}{5} \ln|x-2| + \frac{26}{5} \ln|x+3| + C;$$

$$\text{б) } \int \frac{3x+1}{(x-2)(x^2+4x+6)} dx = \\ = \frac{7}{18} \int \frac{dx}{x-2} + \int \frac{-\frac{7}{18}x + \frac{2}{3}}{x^2+4x+6} dx = \frac{7}{18} \ln|x-2| - \frac{7}{36} \ln|x^2+4x+6| + \\ + \frac{13}{9\sqrt{2}} \operatorname{arctg} \frac{x+2}{\sqrt{2}} + C.$$

Інтеграл типу

$$\int R \left(x, x^{\frac{m_1}{n_1}}, x^{\frac{m_2}{n_2}}, \dots, x^{\frac{m_k}{n_k}} \right) dx,$$

де $m_1, n_1, m_2, n_2, \dots, m_k, n_k$ – натуральні числа,
раціоналізується підстановкою

$$x = t^n,$$

де n – найменший спільний знаменник дробів $\frac{m_1}{n_1}, \frac{m_2}{n_2}, \dots, \frac{m_k}{n_k}$.

Завдання 2.6. Знайти невизначені інтеграли від ірраціональних функцій:

$$\text{a) } \int \frac{dx}{x\sqrt{x-5}};$$

$$\text{б) } \int \frac{\sqrt{x}-3}{x(\sqrt[3]{x}+1)} dx.$$

Розв'язання:

$$\text{a) } \int \frac{dx}{x\sqrt{x-5}} = \left. \begin{array}{l} t = \sqrt{x-5} \\ x = t^2 + 5 \\ dx = (t^2 + 5)' dt = 2tdt \end{array} \right| = \int \frac{2tdt}{(t^2 + 5) \cdot t} = 2 \int \frac{dt}{t^2 + 5} =$$

$$= \frac{2}{\sqrt{5}} \operatorname{arctg} \frac{t}{\sqrt{5}} + C = \frac{2}{\sqrt{5}} \operatorname{arctg} \sqrt{\frac{x-5}{5}} + C;$$

$$\text{б) } \int \frac{\sqrt{x}-3}{x(\sqrt[3]{x}+1)} dx = \left. \begin{array}{l} \sqrt{x} = x^{\frac{1}{2}}, \sqrt[3]{x} = x^{\frac{1}{3}} \\ x = t^6 \\ dx = (t^6)' dt = 6t^5 dt \end{array} \right| = \int \frac{t^3 - 3}{t^6 \cdot (t^2 + 1)} \cdot 6t^5 dt =$$

$$= 6 \int \frac{(t^3 - 3) \cdot t^5}{t^6 \cdot (t^2 + 1)} dt = 6 \int \frac{t^3 - 3}{t(t^2 + 1)} dt = I.$$

Отримали інтеграл від неправильного раціонального дробу. Виділяючи цілу частину (додаток Г), одержимо

$$\frac{t^3 - 3}{t^3 + t} \Bigg| \frac{t^3 + t}{1} \\ \frac{t^3 + t}{-t - 3}$$

$$\frac{t^3 - 3}{t(t^2 + 1)} = 1 + \frac{-t - 3}{t(t^2 + 1)} = 1 - \frac{t + 3}{t(t^2 + 1)}.$$

Тоді

$$I = 6 \int \frac{t^3 - 3}{t(t^2 + 1)} dt = 6 \int \left(1 - \frac{t+3}{t(t^2 + 1)} \right) dt = 6 \left(t - \int \frac{t+3}{t(t^2 + 1)} dt \right).$$

Для знаходження останнього інтеграла запишемо розкладання підінтегральної функції на елементарні дробки (додаток В)

$$\frac{t+3}{t(t^2 + 1)} = \frac{A}{t} + \frac{Bt + C}{t^2 + 1},$$

звідки

$$t + 3 = A(t^2 + 1) + (Bt + C) \cdot t;$$

$$\begin{array}{l} t^2 \\ t^1 \\ t^0 \end{array} \left\| \begin{array}{l} A + B = 0, \\ C = 1, \\ A = 3; \end{array} \right. \Rightarrow \begin{cases} A = 3, \\ B = -3, \\ C = 1. \end{cases}$$

Тоді

$$\int \frac{t+3}{t(t^2 + 1)} dt = \int \left(\frac{3}{t} + \frac{-3t+1}{t^2 + 1} \right) dt = 3 \int \frac{dt}{t} - 3 \int \frac{t dt}{t^2 + 1} + \int \frac{dt}{t^2 + 1} =$$

$$= \left| \begin{array}{l} z = t^2 + 1 \\ dz = (t^2 + 1)' dt = 2t dt \end{array} \right| = 3 \ln|t| - \frac{3}{2} \int \frac{dz}{z} + \arctgt + C =$$

$$= 3 \ln|t| - \frac{3}{2} \ln|z| + \arctgt + C = 3 \ln|t| - \frac{3}{2} \ln|t^2 + 1| + \arctgt + C.$$

Повертаючись до інтеграла I , отримаємо

$$I = 6 \left(t - 3 \ln|t| + \frac{3}{2} \ln|t^2 + 1| - \arctgt \right) + C.$$

Таким чином, враховуючи заміну $t = \sqrt[6]{x}$, одержимо кінцевий результат

$$I = 6 \left(\sqrt[6]{x} - 3 \ln \sqrt[6]{x} + \frac{3}{2} \ln |\sqrt[3]{x} + 1| - \operatorname{arctg} \sqrt[6]{x} \right) + C.$$

Відповідь: а) $\int \frac{dx}{x\sqrt{x-5}} = \frac{2}{\sqrt{5}} \operatorname{arctg} \sqrt{\frac{x-5}{5}} + C;$

б) $\int \frac{\sqrt{x}-3}{x(\sqrt[3]{x}+1)} dx = 6 \left(\sqrt[6]{x} - 3 \ln \sqrt[6]{x} + \frac{3}{2} \ln |\sqrt[3]{x} + 1| - \operatorname{arctg} \sqrt[6]{x} \right) + C.$

Завдання 2.7. Знайти невизначені інтеграли від тригонометричних функцій:

а) $\int \frac{\sin x}{2 \sin x - 3 \cos x} dx;$

б) $\int \frac{\sin^5 x}{\cos^4 x} dx.$

Розв'язання:

а) використовуючи універсальну тригонометричну підстановку $t = \operatorname{tg} \frac{x}{2}$ (додаток Ж), отримаємо

$$\int \frac{\sin x}{2 \sin x - 3 \cos x} dx = \left| \begin{array}{l} t = \operatorname{tg} \frac{x}{2} \\ dx = \frac{2dt}{1+t^2} \\ \sin x = \frac{2t}{1+t^2} \\ \cos x = \frac{1-t^2}{1+t^2} \end{array} \right| = \int \frac{\frac{2t}{1+t^2}}{2 \cdot \frac{2t}{1+t^2} - 3 \cdot \frac{1-t^2}{1+t^2}} \cdot \frac{2dt}{1+t^2} =$$

$$= 4 \int \frac{tdt}{4t - 3 + 3t^2} = \frac{4}{3} \int \frac{tdt}{t^2 + \frac{4}{3}t - 1} = \frac{4}{3} \int \frac{tdt}{\left(t + \frac{2}{3}\right)^2 - \frac{13}{9}} = \left| \begin{array}{l} z = t + \frac{2}{3} \\ t = z - \frac{2}{3} \\ dt = \left(z - \frac{2}{3}\right)' dz = dz \end{array} \right| =$$

$$\begin{aligned}
&= \frac{4}{3} \int \frac{z - \frac{2}{3}}{z^2 - \frac{13}{9}} dz = \frac{4}{3} \left[\int \frac{z dz}{z^2 - \frac{13}{9}} - \frac{2}{3} \int \frac{dz}{z^2 - \frac{13}{9}} \right] = \left| \begin{array}{l} u = z^2 - \frac{13}{9} \\ du = 2z dz \end{array} \right| = \\
&= \frac{4}{3} \left[\frac{1}{2} \int \frac{du}{u} - \frac{2}{3} \cdot \frac{1}{2 \cdot \sqrt{\frac{13}{9}}} \ln \left| \frac{z - \sqrt{\frac{13}{9}}}{z + \sqrt{\frac{13}{9}}} \right| \right] + C = \\
&= \frac{4}{3} \left[\frac{1}{2} \ln |u| - \frac{1}{\sqrt{13}} \ln \left| \frac{3z - \sqrt{13}}{3z + \sqrt{13}} \right| \right] + C = \frac{4}{3} \left[\frac{1}{2} \ln \left| z^2 - \frac{13}{9} \right| - \frac{1}{\sqrt{13}} \ln \left| \frac{3t + 2 - \sqrt{13}}{3t + 2 + \sqrt{13}} \right| \right] + C = \\
&= \frac{4}{3} \left[\frac{1}{2} \ln |3t^2 + 4t - 3| - \frac{1}{\sqrt{13}} \ln \left| \frac{3t + 2 - \sqrt{13}}{3t + 2 + \sqrt{13}} \right| \right] + C.
\end{aligned}$$

Повертаючись до змінної x , отримаємо

$$\int \frac{\sin x}{2 \sin x - 3 \cos x} dx = \frac{2}{3} \ln \left| 3 \operatorname{tg}^2 \frac{x}{2} + 4 \operatorname{tg} \frac{x}{2} - 3 \right| - \frac{4}{3\sqrt{3}} \ln \left| \frac{3 \operatorname{tg} \frac{x}{2} + 2 - \sqrt{13}}{3 \operatorname{tg} \frac{x}{2} + 2 + \sqrt{13}} \right| + C;$$

$$\begin{aligned}
\text{б) } \int \frac{\sin^5 x}{\cos^4 x} dx &= \left. \begin{array}{l} \text{Див. Додаток 7} \\ \sin^5 x = \sin^4 x \cdot \sin x = (1 - \cos^2 x)^2 \cdot \sin x \\ t = \cos x \\ dt = (\cos x)' dx = -\sin x dx \end{array} \right| = \\
&= -\int \frac{(1-t^2)^2}{t^4} dt = -\int \left(\frac{1-2t^2+t^4}{t^4} \right) dt = -\int \left(\frac{1}{t^4} - \frac{2}{t^2} + 1 \right) dt = \frac{1}{3t^3} - \frac{2}{t} - t + C = \\
&= \frac{1}{3 \cos^3 x} - \frac{2}{\cos x} - \cos x + C.
\end{aligned}$$

Відповідь:

$$\text{a) } \int \frac{\sin x}{2 \sin x - 3 \cos x} dx = \frac{2}{3} \ln \left| 3 \operatorname{tg}^2 \frac{x}{2} + 4 \operatorname{tg} \frac{x}{2} - 3 \right| - \frac{4}{3\sqrt{3}} \ln \left| \frac{3 \operatorname{tg} \frac{x}{2} + 2 - \sqrt{13}}{3 \operatorname{tg} \frac{x}{2} + 2 + \sqrt{13}} \right| + C;$$

$$\text{б) } \int \frac{\sin^5 x}{\cos^4 x} dx = \frac{1}{3 \cos^3 x} - \frac{2}{\cos x} - \cos x + C.$$

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

- 1 Дії над комплексними числами в алгебраїчній формі.
- 2 Поняття первісної для функції. Геометричний зміст первісної.
- 3 Визначення невизначеного інтеграла.
- 4 Властивості невизначеного інтеграла.
- 5 Таблиця основних інтегралів.
- 6 Метод інтегрування заміною змінної.
- 7 Метод інтегрування частинами.
- 8 Типи підінтегральних функцій, що інтегруються частинами.
- 9 Інтегрування виразів, що містять квадратний тричлен у знаменнику.
- 10 Визначення дробово-раціональної функції.
- 11 Розклад многочлена на множники.
- 12 Розклад правильного раціонального дробу на елементарні дробі.
- 13 Інтегрування елементарних дробів перших трьох типів.
- 14 Інтегрування дробово-раціональних функцій.
- 15 Універсальна тригонометрична підстановка.
- 16 Інтегрування тригонометричних функцій.

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1 Якщо $\int f(x)dx = F(x) + C$, то чому дорівнює $\int f(ax+b)dx$?

A	B	C	D	E
$aF(ax+b) + C$	$aF(ax+b)$	$bF(ax+b)$	$\frac{1}{a}F(ax+b) + C$	Інша відповідь

2 Які функції потрібно брати за $u(x)$ при знаходженні інтегралів $\int x^n e^{ax} dx$, $\int x^n \cos ax dx$, $\int x^n \sin ax dx$ методом інтегрування частинами?

A	B	C	D	E
$u(x) = e^{ax}$ або $u(x) = \sin ax$, або $u(x) = \cos ax$	$u(x) = x^n e^{ax}$ або $u(x) = x^n \cos ax$, або $u(x) = x^n \sin ax$	$u(x) = 1$	$u(x) = x^n$	Інша відповідь

3 Знайти $\int \frac{dx}{(2x-7)^3}$.

A	B	C	D	E
$\frac{1}{(2x-7)} + C$	$\frac{1}{4(2x-7)^4} + C$	$-\frac{1}{4(2x-7)^2} + C$	$\frac{1}{(2x-7)^2} + C$	Інша відповідь

4 Знайти $\int \frac{dx}{3x-4}$.

A	B	C	D	E
$\frac{1}{3} \ln 3x-4 + C$	$\frac{1}{4} \ln 3x-4 + C$	$\ln 3x-4 + C$	$\frac{1}{(3x-4)^2} + C$	Інша відповідь

5 Знайти $\int e^{5x+6} dx$.

A	B	C	D	E
$5e^{5x+6} + C$	$e^{5x+6} + C$	$\frac{1}{6}e^{5x+6} + C$	$\frac{1}{5}e^{5x+6} + C$	Інша відповідь

6 Знайти $\int \sin^2 x \cos x dx$.

A	B	C	D	E
$\sin^2 x + C$	$\frac{\sin^3 x}{3} + C$	$\sin^3 x + C$	$\frac{\cos^2 x}{2} + C$	Інша відповідь

7 Знайти $\int \frac{x}{\sqrt{9-(x^2)^2}} dx$.

A	B	C	D	E
$\arcsin \frac{x}{3} + C$	$\frac{1}{6} \arcsin \frac{x^2}{3} + C$	$\frac{1}{2} \arcsin \frac{x^2}{3} + C$	$\sqrt{9-x^2} + C$	Інша відповідь

8 Знайти $\int \frac{x^2}{\cos^2(x^3-8)} dx$.

A	B	C	D	E
$\frac{1}{\cos(x^3-8)} + C$	$\frac{1}{3} \operatorname{tg} x^3 + C$	$\operatorname{tg}(x^3-8) + C$	$\frac{1}{3} \operatorname{tg}(x^3-8) + C$	Інша відповідь

9 Знайти $\int \ln^5 x \cdot \frac{dx}{x}$.

A	B	C	D	E
$\frac{1}{6} \ln^6 x + C$	$\frac{1}{4} \ln^5 x + C$	$5 \ln^4 x + C$	$\frac{1}{6} x^6 + C$	Інша відповідь

10 Знайти $\int (2x+1)e^x dx$.

A	B	C	D	E
$(2x+1)e^x - 2x + C$	$(2x+1)e^x - 2e^x + C$	$(2x+1)e^x + C$	$2e^x + C$	Інша відповідь

11 Знайти $\int x \sin(2x+1) dx$.

A	B	C	D	E
$-\frac{1}{2} x \cos(2x+1) + \frac{1}{4} \sin(2x+1) + C$	$-\frac{1}{2} x \cos(2x+1) + C$	$\frac{1}{4} \sin(2x+1) + C$	$\frac{1}{4} x \cos(2x+1) - \frac{1}{2} \sin(2x+1) + C$	Інша відповідь

12 Знайти $\int \ln(3x+8) dx$.

A	B	C	D	E
$x - x \ln(3x+8) + C$	$\frac{8}{3} \ln(3x+8) + x + C$	$x \ln(3x+8) + 8 \ln(3x+8) + C$	$x \ln(3x+8) - x + \frac{8}{3} \ln(3x+8) + C$	Інша відповідь

13 Знайти $\int \operatorname{arctg} 3x dx$.

A	B	C	D	E
$6x \operatorname{arctg} 3x + \frac{1}{9} \ln(1+9x^2) + C$	$\frac{1}{6} \ln(1+9x^2) + C$	$x \operatorname{arctg} 3x - \frac{1}{6} \ln(1+9x^2) + C$	$x \operatorname{arctg} 3x + C$	Інша відповідь

14 Знайти $\int \frac{x}{(x-2)^2+4} dx$.

A	B	C	D	E
$\operatorname{arctg} \frac{x-2}{2} + C$	$\frac{1}{2} \ln (x-2)^2+4 + 2 \operatorname{arctg}(x-2) + C$	$\frac{1}{2} \operatorname{arctg}(x+2) + C$	$\frac{1}{2} \ln x^2-4x+8 + C$	Інша відповідь

15 Знайти $\int \frac{x+2}{(x+1)(x-3)} dx$.

A	B	C	D	E
$-\ln x+1 + 5 \ln x-3 + C$	$4 \ln \left \frac{x+1}{x-3} \right + C$	$-\frac{1}{4} \ln x+1 + \frac{5}{4} \ln x-3 + C$	$\ln x-3 + C$	Інша відповідь

16 Знайти $\int \frac{3x+2}{(x-4)(x-2)} dx$.

A	B	C	D	E
$7 \ln x-4 - 4 \ln x-2 + C$	$2 \ln \left \frac{x-4}{x-2} \right + C$	$-4 \ln x-4 + 7 \ln x-2 + C$	$\ln x-4 + C$	Інша відповідь

17 Знайти $\int \frac{x+8}{(x-6)^2} dx$.

A	B	C	D	E
$\ln x-6 + \frac{8}{x-6} + C$	$\frac{14}{x-6} + C$	$14 \ln x-6 + C$	$\ln x-6 - \frac{14}{x-6} + C$	Інша відповідь

18 Вказати розкладання дробу $f(x) = \frac{x+4}{(x-1)x^2}$ на елементарні дроби.

A	B	C	D	E
$\frac{A_1}{x-1} + \frac{A_2}{x^2}$	$\frac{A_1}{x-1} + \frac{A_3}{x}$	$\frac{A_1}{(x-1)^2} + \frac{A_2}{x^2}$	$\frac{A_1}{x-1} + \frac{A_2}{x^2} + \frac{A_3}{x}$	Інша відповідь

19 Вказати розкладання дробу $f(x) = \frac{x+5}{(x+1)(x^2+4)}$ на

елементарні дроби.

A	B	C	D	E
$\frac{A_1x}{x+1} + \frac{A_2}{x^2+4}$	$\frac{A_1}{x+1} + \frac{Bx+C}{x^2+4}$	$\frac{A_1}{x+1} + \frac{A_2}{x^2+4}$	$\frac{A_1}{x+1} + \frac{A_2x}{x^2+4}$	Інша відповідь

20 Задано $\int \frac{x+1}{x(x+3)(x+4)} dx = \int \left(\frac{A_1}{x} + \frac{A_2}{x+3} + \frac{A_3}{x+4} \right) dx$. Знайти

коефіцієнт A_1 .

A	B	C	D	E
$\frac{1}{12}$	$\frac{2}{3}$	$-\frac{3}{4}$	$\frac{1}{6}$	Інша відповідь

21 Задано $\int \frac{x+1}{x(x+3)(x+4)} dx = \int \left(\frac{A_1}{x} + \frac{A_2}{x+3} + \frac{A_3}{x+4} \right) dx$. Знайти

коефіцієнт A_2 .

A	B	C	D	E
$\frac{1}{12}$	$\frac{2}{3}$	$-\frac{3}{4}$	$\frac{1}{6}$	Інша відповідь

22 Задано $\int \frac{x+1}{x(x+3)(x+4)} dx = \int \left(\frac{A_1}{x} + \frac{A_2}{x+3} + \frac{A_3}{x+4} \right) dx$. Знайти

коефіцієнт A_3 .

A	B	C	D	E
$\frac{1}{12}$	$\frac{2}{3}$	$-\frac{3}{4}$	$\frac{1}{6}$	Інша відповідь

23 За допомогою універсальної тригонометричної підстановки звести інтеграл $I = \int \frac{dx}{2+3\cos x}$ до раціонального дробу.

A	B	C	D	E
$I = \int \frac{dt}{t^2 + 3t + 1}$	$I = \int \frac{2dt}{5 + t^2}$	$I = \int \frac{dt}{2 + t^2}$	$I = \int \frac{dt}{4 + t^2}$	Інша відповідь

24 Знайти $\int \sin 3x \cos 5x dx$.

A	B	C	D	E
$\frac{1}{4} \cos 3x \cos 8x + C$	$\frac{1}{16} \cos 8x + C$	$\frac{1}{4} \cos 2x - \frac{1}{16} \cos 8x + C$	$\frac{1}{2} \cos 2x + \frac{1}{2} \cos 8x + C$	Інша відповідь

25 Знайти $\int (3ctg^2 x + 4)(1 + ctg^2 x) dx$.

A	B	C	D	E
$-4ctg^3 x + C$	$-ctg^3 x - 4x + C$	$4ctg^3 x - ctgx + C$	$-ctg^3 x - 4ctgx + C$	Інша відповідь

26 Знайти $\int (\sin^3 x + 5) \cos x dx$.

A	B	C	D	E
$\sin^4 x + 5x + C$	$\frac{\sin^4 x}{4} + 5 \sin x + C$	$2 \sin^2 x + 5 \sin x + C$	$\sin^2 x + C$	Інша відповідь

27 Знайти $\int \frac{4 - 5\sqrt{x}}{\sqrt[3]{x^2}} dx$.

A	B	C	D	E
$12\sqrt[3]{x} - 6\sqrt[6]{x^5} + C$	$6\sqrt[3]{x} - 12\sqrt[6]{x^5} + C$	$12\sqrt{x} - 6\sqrt[3]{x^2} + C$	$12\sqrt[3]{x} + C$	Інша відповідь

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1 Дубовик В. П., Юрик І. І. Вища математика. Київ : А. С. К., 2001. 648 с.

2 Вища математика: Збірник задач : навч. посіб. / В. П. Дубовик, І. І. Юрик та ін. Київ : А.С.К., 2005. 480 с.

3 Вища математика : підручник. У 2 ч. Ч. 1. Лінійна і векторна алгебра. Аналітична геометрія. Вступ до математичного аналізу. Диференціальне та інтегральне числення / П. П. Овчинніков, Ф. П. Яремчук, В. М. Михайленко; за заг. ред. П. П. Овчиннікова. Київ : Техніка, 2003. 600 с.

4 Герасимчук В. С., Васильченко Г. С., Кравцов В. І. Вища математика. Повний курс у прикладах і задачах Невизначений, визначений та невластні інтеграли. Звичайні диференціальні рівняння. Прикладні задачі : навч. посіб. Київ : Книги України ЛТД, 2010. 470 с.

5 Коляда Р. В. Вища математика : навч. посіб. для ВНЗ / Р. В. Коляда, І. О. Мельник, О. М. Мельник. Вид. 2-ге, випр. та допов. Львів : Магнолія 2006, 2015. 342 с.

6 Демидович Б. П., Кудрявцев В. А. Краткий курс высшей математики. Москва : Астрель; АСТ, 2001. 656 с.

7 Вища математика : підручник / В. А. Домбровський, І. М. Крижанівський, Р. С. Мацьків, Ф. М. Мигович, В. М. Неміш, Б. С. Окрепкий, Г. П. Хома, М. Я. Шелестовська; за ред. М. І. Шинкарика. Тернопіль : Видавництво Карп'юка, 2003. 480 с.

8 Юрчак Н. С., Волохова Н. І., Панченко Н. Г. Завдання до контрольних робіт з дисципліни «Вища математика» для студентів факультету ОПУТ заочної форми навчання. Харків : УкрДАЗТ, 2009. Ч. II. 50 с.

ДОДАТОК А

Формули скороченого множення	
$a^2 - b^2 = (a + b)(a - b)$	Різниця квадратів
$(a \pm b)^2 = a^2 \pm 2ab + b^2$	Квадрат суми (різниці)
$a^3 + b^3 = (a + b)(a^2 - ab + b^2)$	Сума кубів
$a^3 - b^3 = (a - b)(a^2 + ab + b^2)$	Різниця кубів
$(a + b)^3 = a^3 + 3a^2b + 3ab^2 + b^3$	Куб суми
$(a - b)^3 = a^3 - 3a^2b + 3ab^2 - b^3$	Куб різниці
$ax^2 + bx + c = a(x - x_1)(x - x_2),$ де $x_1 = \frac{-b - \sqrt{b^2 - 4ac}}{2a}; x_2 = \frac{-b + \sqrt{b^2 - 4ac}}{2a}$ – корені рівняння $ax^2 + bx + c = 0, a \neq 0.$ Корені також можна знайти за теоремою Вієта: якщо x_1 і x_2 - корені квадратного рівняння $ax^2 + bx + c = 0,$ то $\begin{cases} x_1 + x_2 = -\frac{b}{a}, \\ x_1 \cdot x_2 = \frac{c}{a} \end{cases}$	Розкладання квадратного тричлена на множники
$ax^2 + bx + c = a\left(x + \frac{b}{2a}\right)^2 + c - \left(\frac{b}{2a}\right)^2$	Виділення повного квадрата
$x^2 + px + q = \left(x + \frac{p}{2}\right)^2 + q - \left(\frac{p}{2}\right)^2$	Виділення повного квадрата для приведеного рівняння

ДОДАТОК Б

Типи заміни у невизначеному інтегралі	
Тип 1. Лінійна заміна	$\int f(ax+b)dx = \left \begin{array}{l} ax+b=t \\ dx = \frac{1}{a}dt \end{array} \right =$ $\frac{1}{a} \int f(t)dt = \frac{1}{a} F(t) + C = \frac{1}{a} F(ax+b) + C$
Тип 2	$\int f(g(x))g'(x)dx = \left \begin{array}{l} t=g(x) \\ dt=g'(x)dx \end{array} \right = \int f(t)dt = F(t) + C = F(g(x)) + C$
Тип 3	$\int f(x)dx = \left \begin{array}{l} x=h(t) \\ dx=h'(t)dt \end{array} \right = \int f(h(t))h'(t)dt = H(t) + C = H(g(x)) + C,$ <p>де $t = g(x)$ є розв'язком рівняння $x = h(t)$</p>

ДОДАТОК В

Схема розкладання правильного раціонального дробу на суму елементарних дробів	Кількість доданків у цій сумі та їх вигляд визначаються коренями знаменника $Q_m(x)$ за правилом:
<p>Правильний раціональний дріб $\frac{P_n(x)}{Q_m(x)} = \frac{a_n x^n + a_{n-1} x^{n-1} + \dots + a_0}{b_m x^m + b_{m-1} x^{m-1} + \dots + b_0}$, ($n < m$) можна подати у вигляді суми елементарних дробів:</p> $\frac{P_n(x)}{Q_m(x)} = \left(\frac{A_1}{x-x_1} + \frac{A_2}{(x-x_1)^2} + \dots + \frac{A_{k_1}}{(x-x_1)^{k_1}} \right) + \dots + \left(\frac{H_1}{x-x_r} + \frac{H_2}{(x-x_r)^2} + \dots + \frac{H_{k_r}}{(x-x_r)^{k_r}} \right) + \left(\frac{B_1 x + C_1}{x^2 + p_1 x + q_1} + \dots + \frac{B_{l_1} x + C_{l_1}}{(x^2 + p_1 x + q_1)^{l_1}} \right) + \dots + \left(\frac{B_{l_s} x + C_{l_s}}{x^2 + p_s x + q_s} + \dots + \frac{B_{l_s} x + C_{l_s}}{(x^2 + p_s x + q_s)^{l_s}} \right).$	<p>1) якщо у знаменнику вихідного дробу присутній множник $(x-x_1)^{k_r}$, то до суми елементарних дробів входять дробі першого та другого типів з показниками степеня від 1 до k_r включно:</p> $\frac{A_1}{x-x_r} + \frac{A_2}{(x-x_r)^2} + \dots + \frac{A_{k_r}}{(x-x_r)^{k_r}};$ <p>2) якщо у знаменнику вихідного дробу присутній множник $(x^2 + p_s x + q_s)^{l_s}$, то до суми елементарних дробів входять дробі третього та четвертого типів з показниками степеня від 1 до l_s включно:</p> $\frac{B_{l_s} x + C_{l_s}}{x^2 + p_s x + q_s} + \dots + \frac{B_{l_s} x + C_{l_s}}{(x^2 + p_s x + q_s)^{l_s}}$
<p>Елементарні дробі знаходять, розклавши знаменник вихідного дробу на множники:</p> $Q_m(x) = a_0 (x-x_1)^{k_1} \dots (x-x_r)^{k_r} (x^2 + p_1 x + q_1)^{l_1} \dots (x^2 + p_s x + q_s)^{l_s},$ <p>де k_1, \dots, k_r – кратність дійсних коренів x_1, \dots, x_r відповідно, квадратні тричлени $x^2 + p_i x + q_i$ ($i = 1, \dots, s$), які не мають дійсних коренів</p>	

ДОДАТОК Г

Схема розкладання неправильного раціонального дробу на суму елементарних дробів

$$\frac{P_n(x)}{Q_m(x)} = \frac{a_n x^n + a_{n-1} x^{n-1} + \dots + a_0}{b_m x^m + b_{m-1} x^{m-1} + \dots + b_0} \quad (n \geq m).$$

Якщо раціональний дріб неправильний, то виконавши ділення, його можна подати у вигляді суми многочлена $L_{n-m}(x)$ і правильного раціонального дробу:

$$\frac{P_n(x)}{Q_m(x)} = L_{n-m}(x) + \frac{W_r(x)}{Q_m(x)},$$

де $L_{n-m}(x)$ – ціла частина;

$\frac{W_r(x)}{Q_m(x)}$ – правильний раціональний дріб.

Після цього правильний раціональний дріб $\frac{W_r(x)}{Q_m(x)}$ розкладаємо на суму елементарних дробів (додаток В)

ДОДАТОК Д

Дії зі степенями	
1) $a^p \cdot a^q = a^{p+q}$	8) $\sqrt[n]{a^m} = \sqrt[nk]{a^{mk}}$
2) $(a^p)^q = a^{p \cdot q}$	9) $\sqrt[n]{a} \cdot \sqrt[n]{b} = \sqrt[n]{a \cdot b}$
3) $(a \cdot b)^p = a^p \cdot b^p$	10) $\frac{\sqrt[n]{a}}{\sqrt[n]{b}} = \sqrt[n]{\frac{a}{b}}, b \neq 0$
4) $a^0 = 1$, якщо $a \neq 0$	11) $(\sqrt[n]{a})^m = \sqrt[n]{a^m}$
5) $a^{-p} = \frac{1}{a^p}$, якщо $a \neq 0$	12) $\sqrt[n]{\sqrt[m]{a}} = \sqrt[n \cdot m]{a}$
6) $\sqrt[n]{a} = a^{\frac{1}{n}}$	13) $\sqrt[n]{a^{n+m}} = \sqrt[n]{a^n \cdot a^m} = a \sqrt[n]{a^m}$
7) $a^{\frac{m}{n}} = \sqrt[n]{a^m}, m, n \in \mathbb{N}$	14) $a \sqrt[n]{b} = \sqrt[n]{a^n \cdot b}$

ДОДАТОК Е

ОСНОВНІ ФОРМУЛИ ТРИГОНОМЕТРІЇ

<p>Співвідношення між тригонометричними функціями одного і того самого аргументу</p>	$\sin^2 x + \cos^2 x = 1,$ $\operatorname{tg} x = \frac{\sin x}{\cos x}, \operatorname{ctg} x = \frac{\cos x}{\sin x},$ $\operatorname{tg} x \cdot \operatorname{ctg} x = 1,$ $1 + \operatorname{tg}^2 x = \frac{1}{\cos^2 x}, 1 + \operatorname{ctg}^2 x = \frac{1}{\sin^2 x}$
<p>Формули додавання</p>	$\sin(x + y) = \sin x \cos y + \cos x \sin y,$ $\sin(x - y) = \sin x \cos y - \cos x \sin y,$ $\cos(x + y) = \cos x \cos y - \sin x \sin y,$ $\cos(x - y) = \cos x \cos y + \sin x \sin y,$ $\operatorname{tg}(x + y) = \frac{\operatorname{tg} x + \operatorname{tg} y}{1 - \operatorname{tg} x \operatorname{tg} y}, \operatorname{tg}(x - y) = \frac{\operatorname{tg} x - \operatorname{tg} y}{1 + \operatorname{tg} x \operatorname{tg} y},$ $\operatorname{ctg}(x + y) = \frac{\operatorname{ctg} x \operatorname{ctg} y - 1}{\operatorname{ctg} x + \operatorname{ctg} y},$ $\operatorname{ctg}(x - y) = -\frac{\operatorname{ctg} x \operatorname{ctg} y + 1}{\operatorname{ctg} x - \operatorname{ctg} y}$
<p>Формули подвійного аргументу</p>	$\sin 2x = 2 \sin x \cos x,$ $\cos 2x = \cos^2 x - \sin^2 x = 1 - 2 \sin^2 x = 2 \cos^2 x - 1,$ $\operatorname{tg} 2x = \frac{2 \operatorname{tg} x}{1 - \operatorname{tg}^2 x} = \frac{2}{\operatorname{ctg} x - \operatorname{tg} x},$ $\operatorname{ctg} 2x = \frac{\operatorname{ctg}^2 x - 1}{2 \operatorname{ctg} x} = \frac{\operatorname{ctg} x - \operatorname{tg} x}{2}$
<p>Формули половинного аргументу (зниження степенів)</p>	$\sin^2 \frac{x}{2} = \frac{1 - \cos x}{2}, \cos^2 \frac{x}{2} = \frac{1 + \cos x}{2},$ $\operatorname{tg}^2 \frac{x}{2} = \frac{1 - \cos x}{1 + \cos x}, \operatorname{ctg}^2 \frac{x}{2} = \frac{1 + \cos x}{1 - \cos x},$ $\operatorname{tg} \frac{x}{2} = \frac{\sin x}{1 + \cos x} = \frac{1 - \cos x}{\sin x},$ $\operatorname{ctg} \frac{x}{2} = \frac{\sin x}{1 - \cos x} = \frac{1 + \cos x}{\sin x}$

Формули перетворення добутку в суму	$\sin mx \cos nx = \frac{1}{2}(\sin(m-n)x + \sin(m+n)x),$ $\sin mx \sin nx = \frac{1}{2}(\cos(m-n)x - \cos(m+n)x),$ $\cos mx \cos nx = \frac{1}{2}(\cos(m-n)x + \cos(m+n)x)$
Вираз тригонометричних функцій через тангенс половинного кута	$\sin x = \frac{2 \operatorname{tg} \frac{x}{2}}{1 + \operatorname{tg}^2 \frac{x}{2}}, \quad \operatorname{tg} x = \frac{2 \operatorname{tg} \frac{x}{2}}{1 - \operatorname{tg}^2 \frac{x}{2}},$ $\cos x = \frac{1 - \operatorname{tg}^2 \frac{x}{2}}{1 + \operatorname{tg}^2 \frac{x}{2}}, \quad \operatorname{ctg} x = \frac{1 - \operatorname{tg}^2 \frac{x}{2}}{2 \operatorname{tg} \frac{x}{2}}$

Значення тригонометричних функцій для деяких значень аргументу

$x \backslash f(x)$	0	$\frac{\pi}{6}$	$\frac{\pi}{4}$	$\frac{\pi}{3}$	$\frac{\pi}{2}$	π	$\frac{3\pi}{2}$	2π
$\sin x$	0	$\frac{1}{2}$	$\frac{\sqrt{2}}{2}$	$\frac{\sqrt{3}}{2}$	1	0	-1	0
$\cos x$	1	$\frac{\sqrt{3}}{2}$	$\frac{\sqrt{2}}{2}$	$\frac{1}{2}$	0	-1	0	1
$\operatorname{tg} x$	0	$\frac{1}{\sqrt{3}}$	1	$\sqrt{3}$	Не існує	0	Не існує	0
$\operatorname{ctg} x$	Не існує	$\sqrt{3}$	1	$\frac{1}{\sqrt{3}}$	0	Не існує	0	Не існує

ДОДАТОК Ж

		Вид інтеграла	Метод інтегрування
I		$\int R(\sin x, \cos x) dx$	Універсальна тригонометрична підстановка $t = \operatorname{tg} \frac{x}{2}, x \in (-\pi; \pi),$ $\sin x = \frac{2t}{1+t^2}, \cos x = \frac{1-t^2}{1+t^2}, dt = \frac{2dt}{1+t^2}$
II	1	$\int R(\sin x) \cos x dx$	Заміна: $t = \sin x$
	2	$\int R(\cos x) \sin x dx$	Заміна: $t = \cos x$
	3	$\int R(\operatorname{tg} x) dx$	Заміна: $t = \operatorname{tg} x$
III	1	$\int \sin^{2n+1} x \cdot \cos^{2m} x dx,$ n, m - цілі числа, $n \geq 0$	Заміна: $t = \cos x$
	2	$\int \cos^{2n+1} x \cdot \sin^{2m} x dx,$ n, m - цілі числа, $n \geq 0$	Заміна: $t = \sin x$
IV	1	$\int \frac{\sin^n x}{\cos^m x} dx,$ $m - n = 2k \geq 0, k$ - ціле	Заміна: $t = \operatorname{tg} x$
	2	$\int \frac{\cos^n x}{\sin^m x} dx,$ $m - n = 2k \geq 0, k$ - ціле	Заміна: $t = \operatorname{ctg} x$
V		$\int \sin^{2m} x \cdot \cos^{2n} x dx,$ n, m - цілі невід'ємні числа	Зниження степеня $\sin^2 \frac{x}{2} = \frac{1 - \cos x}{2}, \cos^2 \frac{x}{2} = \frac{1 + \cos x}{2}$
VI		$\int \sin nx \cdot \cos mx dx;$ $\int \cos nx \cdot \cos mx dx;$ $\int \sin nx \cdot \sin mx dx,$ n, m - дійсні числа	Заміна добутку функцій сумою $\sin mx \cos nx = \frac{1}{2}(\sin(m-n)x + \sin(m+n)x),$ $\sin mx \sin nx = \frac{1}{2}(\cos(m-n)x - \cos(m+n)x),$ $\cos mx \cos nx = \frac{1}{2}(\cos(m-n)x + \cos(m+n)x)$

ВИЩА МАТЕМАТИКА
МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ І ЗАВДАННЯ
для самостійної роботи студентів освітнього рівня
«Бакалавр»
Частина IV

Відповідальний за випуск Панченко Н. Г.

Редактор Третьякова К. А.

Підписано до друку 30.10.20 р.

Формат паперу 60x84 1/16. Папір писальний.

Умовн.-друк.арк. 3,0. Тираж 5. Замовлення №

Видавець та виготовлювач Український державний університет
залізничного транспорту,
61050, Харків-50, майдан Фейербаха, 7.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 6100 від 21.03.2018 р.